

La Federació d'organitzacions per la llengua catalana, FOLC, que ja va participar en l'anterior consulta pública, presenta les següents al·legacions a l'avantprojecte de llei de la comunicació audiovisual de Catalunya:

à Consideracions generals prèvies

A. Com ja vàrem indicar, considerem oportú que Catalunya es doti d'una legislació audiovisual integral i pensada per a les properes dècades. Tant la llei del 2005 com la del cinema del 2010 es van aprovar abans que la indústria audiovisual s'hagués digitalitzat en tots els seus àmbits. L'actual ecosistema ha trencat definitivament la separació existent fa unes dècades entre la televisió i el cinema i s'ha transformat en un de nou, molt més ampli i interconnectat, cosa que aconsellaria impulsar una norma general per a tot el món audiovisual (amb els articles específics o sectorials que siguin necessaris). Una llei integral, també necessària per dues altres raons estratègiques:

A.1. Actualitzar tots els articles de promoció de l'audiovisual català i dels continguts audiovisuals en català establerts a la llei del cinema, però que no han estat mai aplicats, ni tan sols desplegats normativament en Decrets, en tots aquests anys. Entre d'altres, cal destacar: l'article 18, sobre la «garantia d'accés lingüístic», que el TC va considerar constitucional, malgrat rebaixar la quota d'exhibició de films en català del 50% al 25%; l'article 24 sobre la xarxa concertada de pantalles cinematogràfiques de Catalunya; i tot el capítol IV d'aquesta llei, sobre «Mesures de foment de la indústria cinematogràfica i audiovisual de Catalunya», que contempla la creació de diversos fons de foment, destinats a la producció, la distribució independent i l'exhibició.

A.2. Incorporar a la futura legislació catalana un sector estratègic de les indústries culturals i creatives que, en els darrers anys, tant a Europa com al Canadà, diversos organismes de suport i foment a l'audiovisual ja el tenen dins seu (com seria el cas del mateix ICEC): els videojocs. Una necessària incorporació dels videojocs a aquesta futura llei, perquè la normalització de la seva oferta en català és una qüestió de país per als propers anys.

B. Com vàrem indicar a l'anterior consulta pública, considerem prioritari que la llei estableixi que el finançament directe o indirecte de la Generalitat, ja sigui des del Departament de Cultura (ICEC) o des de la CCMA, hauria d'anar destinat prioritàriament, o com a norma general, a

obres en versió original catalana o, si més no, que ja comptin amb una versió en català, preferentment doblada, des de l'inici de la seva explotació pública o comercial; fos quina fos la seva primera finestra d'exhibició o difusió.

à Observacions sobre articles concrets del text

□ Foment de la cultura audiovisual (article 19).

Ja vàrem comentar a les anteriors al·legacions que diverses lleis contemplan l'educació en l'audiovisual o la cultura audiovisual a les escoles: l'actual de l'audiovisual, la d'educació i la del cinema. Malgrat aquesta prolixa legislació, aquesta matèria no ha estat encara incorporada als currículums, «competències bàsiques», de les etapes d'educació obligatòria. La futura llei de l'audiovisual hauria de solucionar aquesta diversitat normativa i aconseguir aquesta incorporació (que ja realitzen de fa dècades altres països europeus) cosa que el text proposat no planteja. Proposem que es redacti un nou text, que esmenti els articles corresponents de la llei d'educació, encara pendents d'acompliment, i que tingui com a base l'article 45 de la llei del cinema, especialment pel que fa als objectius assenyalats, com «la promoció del coneixement de les obres en versió original catalana», i als sectors de la indústria audiovisual que hi participarien en la seva materialització (distribució, exhibició...). És més, caldria especificar que, com a norma, els continguts audiovisuals utilitzats a les escoles i instituts, i les projeccions en sales de cinema vinculades a aquesta «competència bàsica» han de ser produccions originals en llengua catalana o obres doblades o subtitulades al català.

□ Mesures de foment, promoció i protecció de les llengües catalana i aranesa (article 26):

1. El seu redactat se situa molt per sota del que plantejem a la nostra consideració general B, abans explicada, i el considerem clarament insuficient en un tema estratègic per al futur de la llengua catalana. Els punts b) i c) d'aquest article situen la política de foment de les obres

originals en català, o doblades o subtitulades, en el terreny dels «ajuts». Reclamem que aquesta llei suposi un canvi definitiu del model històricament adoptat: les polítiques públiques de foment de la producció audiovisual (i el doblatge) en català han de deixar de ser un complement, una línia específica més o menys ben dotada pressupostàriament, per passar a ser l'eix central de les polítiques públiques de suport a la indústria audiovisual. Reiterem el nostre posicionament: el finançament públic per a noves produccions audiovisuals, provingui del mateix Govern o de la CCMA ha de servir, com a norma, per a continguts en català o, si parlem de coproduccions internacionals o altres fórmules, per a que aquestes comptin d'origen amb una versió doblada o si més no subtitulada en català. A més, aquesta reorientació a fons de l'article 26 emmarcaria amb més claredat la missió de la CCMA de promoció de la llengua catalana, assenyalada a l'article 50.3.f d'aquest avantprojecte.

2. El seu punt 4 assenyalava mesures de foment per a la promoció dels continguts en català a les plataformes de VOD (serveis de comunicació audiovisual a demanda). Aquest redactat queda per sota del marge d'actuació que ofereix la nova legislació estatal, com després detallarem. Caldria, per tant, un nou redactat que aprofités al màxim les capacitats, tot i que petites i molt limitades, per garantir la presència, ni testimonial ni anecdòtica, de continguts en català als diversos serveis audiovisuals, siguin VOD, SVOD, AVOD o plataformes IPTV.

3. Així mateix, hi hauria d'haver un apartat dedicat a l'exhibició cinematogràfica de produccions en català (VOC i doblatge). Recordem la nostra proposta d'incorporar, actualitzats, els articles corresponents de la llei del cinema, especialment tres: 18, 24 i 37.

□ Drets lingüístics en relació als sistemes operatius i utilització d'equips de consum de continguts audiovisuals (article 29).

El seu punt 2 parla de «fomentar» el català a les guies electròniques i altres interfícies de consulta i accés digital a continguts audiovisuals. Aquest redactat queda per sota del que assenyalava l'article 128-1.2.b de la llei del Codi de Consum de Catalunya, en tant que aquestes interfícies haurien de ser considerades «informacions necessàries per al consum, l'ús i el maneig adequats» d'aquests serveis de comunicació audiovisual, siguin canals de televisió o plataformes OTT. Són interfícies que informen i alhora són executables, però les dues coses alhora. En un entorn digital són indistingibles. Per tant, la llei no ha de fomentar només la presència del català en aquestes interfícies, com assenyalava el text de l'avantprojecte, sinó

garantir-ne la seva presència normalitzada.

□ Promoció de l'espai audiovisual català (article 30).

1. Primer de tot, posem en qüestió el títol de l'article, en tant que parlem de l'àmbit lingüístic de la llengua catalana, també denominat Països Catalans., Caldria que el text digués «espai audiovisual en català» per evitar confusions amb el territori estricte de Catalunya o incomoditats terminològiques amb la resta de governs. I, també, deixar clar que aquestes actuacions governamentals compartides, tenen com a objectiu bàsic i fonamental els continguts audiovisuals en català i no uns altres.

2. Així mateix, trobem insuficient la relació d'àmbits d'actuació conjunta entre aquests governs. Tornant a la llei del cinema, el seu article 8, n'assenyala més, com el de la producció o l'exhibició (en sales de cinema) de produccions en català.

□ Obligacions en relació a les obres europees en els serveis de comunicació audiovisual a petició (article 32).

Valorem molt positivament que el text atorgui al CAC la potestat de poder garantir que el 50% de les obres audiovisuals europees siguin en català «a l'audiència de Catalunya». Una oferta d'obres europees que es relaciona amb la reserva d'un mínim d'un 30% de continguts sobre el total del catàleg d'aquests serveis, establerta per la Directiva europea de serveis de comunicació audiovisual. En tot cas, ens sorgeixen tres preguntes sobre aquest article:

1. Com podrà, amb efectivitat, garantir el CAC aquesta oferta mínima d'un 15% de continguts en català en aquestes plataformes digitals, ja que aquest percentatge queda clarament per

sobre del mínim establert a la nova legislació estatal.

2. Com podrà, amb efectivitat, garantir el CAC que aquesta oferta mínima també s'apliqui a les plataformes amb seu fora de l'Estat espanyol; ja que, segons la nova legislació estatal, tenen menors obligacions que la resta de serveis de comunicació audiovisual. Coneixem que altres legislacions, com la valona a Bèlgica, tracten totes les plataformes per igual pel que fa a obligacions lingüístiques sota l'empareda de la mateixa Directiva europea, però entenem que aquesta qüestió hauria d'estar ben fonamentada al text de la llei per evitar el seu incompliment.

3. I com es pot estendre aquesta oferta en català a la resta de territoris de parla catalana. Si ja estan disponibles a Catalunya, seria de màxim interès i cap dificultat afegida per a aquestes plataformes, que també ho estiguessin al País Valencià, a les Illes Balears i a la Franja.

□ Competències del CAC (article 37).

No hem sabut veure cap referència explícita o directa a funcions o competències de les institucions catalanes que estan explícitament esmentades a la «Disposició addicional cinquena» de la nova llei estatal de l'audiovisual. Unes funcions o competències que assenyalarien directament al CAC com a organisme competent (i fora de Catalunya, al nou CACV pel que fa al País Valencià). Concretament són aquestes:

1. La promoció de «la presència als serveis de comunicació audiovisuals televisius d'obres audiovisuals produïdes, doblades o subtitulades» en català.

2. La col·laboració amb la CNMC en «un acord d'autoregulació amb els prestadors del servei de comunicació de continguts del servei de comunicació audiovisual televisiu a petició, inclosos aquells prestadors que estan establerts en un altre Estat membre de la Unió Europea, adrecin els seus serveis al mercat espanyol, amb la finalitat de fomentar la incorporació als seus catàlegs de continguts audiovisuals doblats o subtitulats» al català, amb especial atenció «als continguts audiovisuals adreçats al públic infantil fins als 12 anys». Tot i que té marcat un curt

termini temporal l'aprovació d'aquest acord, caldria regular aquesta qüestió a la futura llei catalana, en tant que aquests codis d'autoregulació són acords vius que es van modificant amb el temps.

3. La «supervisió» de la incorporació dels doblatges i subtitulats al català ja existents als catàlegs dels serveis «de comunicació audiovisual televisiu a petició». Els diversos condicionants econòmics i tècnics establerts en aquesta article de la legislació estatal poden dificultar molt aquestes incorporacions, fet que reforça encara més la necessitat de regular aquesta nova funció o competència del CAC a la futura llei catalana. Més encara quan els equips tècnics del CAC no han actuat prèviament sobre aquest àmbit i cap dels membres del seu nou consell és expert en la indústria audiovisual i menys encara en el sector del doblatge.

4. En canvi, sí que hi ha diverses referències a l'avantprojecte (articles 25.3, 32.1 i 32.2) pel que fa el seguiment i l'adopció de les mesures oportunes en relació a que «els prestadors del servei de comunicació audiovisual a petició hauran de garantir la prominència dels continguts audiovisuals produïts, doblats o subtitulats» en català «a través de sistemes de cerca o de promoció i de facilitats d'accés» a aquests continguts, assenyalat en aquesta disposició addicional d'aquesta llei estatal. Referències concretes com aquestes s'haurien d'estendre als tres punts anteriors.

□ Règim sancionador (articles 110, 111 i 112).

Entenem que els incompliments vinculats al català, que segons el text de l'avantprojecte serien considerats infraccions greus (article 111.f) haurien de ser considerats infraccions molt greus i, per tant, traspassats a l'article 110, on ja hi són els incompliments vinculats a la no-discriminació o la igualtat de gènere.